

**Polityka ochrony małoletnich
przed krzywdzeniem
w Szkole Podstawowej nr 2
im. Olimpijczyków Polskich
w Rogoźnie**

Wersja skrócona dla dzieci i uczniów

Rozdział 1.

Przeznaczenie dokumentu i postanowienia ogólne.

1. W jakim celu zostały wprowadzone zasady ochrony małoletnich w szkole?
2. Co zawiera dokument *Polityka ochrony małoletnich przed krzywdzeniem*?
3. Wyjaśnienie trudnych słów.

Rozdział 2.

Polityka ochrony małoletnich – zasady obowiązujące w szkole.

1. Zasady bezpiecznych kontaktów między dziećmi/uczniami.
2. Zasady bezpiecznych kontaktów między pracownikami szkoły a małoletnimi.
3. Zasady bezpiecznego korzystania z Internetu oraz ochrony przed szkodliwymi treściami i zagrożeniami w sieci.
4. Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do Internetu.
5. Zasady ochrony wizerunku i danych osobowych dziecka/ucznia.

Rozdział 3.

Sposoby postępowania w przypadku kiedy dziecko jest krzywdzone /uczeń jest krzywdzony.

1. Co to jest krzywdzenie?
2. Postępowanie w przypadku gdy doświadczyłeś/łaś krzywdzenia ze strony innego ucznia/innych uczniów lub byłeś/łaś świadkiem zachowania przemocowego.
3. Postępowanie w przypadku gdy doświadczyłeś/łaś krzywdzenia ze strony dorosłego, również rodzica, opiekuna lub byłeś/łaś świadkiem przemocy.
4. Postępowanie gdy doświadczyłeś/łaś cyberprzemocy.
5. Plansze z rysunkami dla najmłodszych.

Rozdział 4.

Organizacja procesu ochrony małoletnich w szkole.

Rozdział 5.

Materiały pomocnicze.

1. Prawa dziecka.
2. Wykaz numerów telefonów, pod którymi dziecko/uczeń znajdzie wsparcie.

Rozdział 1.

Przeznaczenie dokumentu i postanowienia ogólne.

§ 1

W jakim celu zostały wprowadzone zasady ochrony małoletnich w szkole?

Drogie Dzieci! Drodzy Uczniowie!

1. W naszej szkole obowiązują tzw. **Standardy Ochrony Małoletnich** – są to **zasady, przepisy wewnątrzszkolne**, których celem jest zapewnienie Wam ochrony przed krzywdzeniem.
2. Zasady te gwarantują sprawny przepływ informacji i odpowiednią reakcję pracowników szkoły na każdy przypadek krzywdzenia, czy nawet podejrzenia krzywdzenia dziecka.
3. Dokument *Polityka ochrony małoletnich przed krzywdzeniem*, został stworzony, aby zapewnić Wam harmonijny rozwój w atmosferze bezpieczeństwa, akceptacji i szacunku.

§ 2

Co zawiera dokument *Polityka ochrony małoletnich przed krzywdzeniem*?

1. Poniżej znajdziecie:

- najważniejsze fragmenty dokumentu *Polityka ochrony małoletnich przed krzywdzeniem*, które opisują **zachowania właściwe i niedozwolone** w szkole, w kontaktach między dziećmi oraz między nauczycielami a dziećmi/uczniami;
- zasady bezpiecznego korzystania z Internetu i urządzeń elektronicznych;
- zasady ochrony wizerunku i danych osobowych dzieci/uczniów;
- sposoby postępowania w przypadku krzywdzenia dziecka/ucznia;
- kontakty do instytucji pozaszkolnych, z których można skorzystać, gdy potrzebna jest pomoc oraz konsultacja w sprawach związanych z różnymi rodzajami przemocy.

2. „*Polityka ochrony małoletnich przed krzywdzeniem*” jest również ważną formą zabezpieczenia Waszych praw.

Jako osobom małoletnim należy się Wam szczególna opieka i ochrona dorosłych, bo nie zawsze jesteście w stanie sami należycie zadbać o swoje bezpieczeństwo.

Ochrona Waszych praw jest zatem powinnością rodziców i wszystkich pracowników szkoły.

3. Działania naruszające prawa dziecka uznaje się za równoznaczne z jego krzywdzeniem. Stajecie się wówczas ofiarą różnych form przemocy, np. fizycznej, psychicznej czy emocjonalnej. Łamanie praw dziecka staje się więc źródłem krzywdy, której możecie doznać lub doznajecie zarówno ze strony dorosłych, jak i rówieśników. Właśnie dlatego bardzo ważna staje się znajomość i przestrzeganie praw dziecka przez wszystkich członków szkolnej społeczności.

§ 3

Wyjaśnienie trudnych słów.

1. **Małoletni** – dziecko/uczeń, każda osoba do ukończenia 18. roku życia.
2. **Standardy ochrony małoletnich**, to spisane reguły oraz zasady praktyki, jasne etapy postępowania, które zapewniają, że w danej szkole dziecko/uczeń jest bezpieczny.
3. **Procedura** – sposób postępowania, który skutecznie doprowadzi do wykonania zadania.
4. **Polityka ochrony** – skuteczne działania w celu zapewnienia ochrony; zbiór zasad i przepisów obowiązujących w szkole.
5. **Interwencja** – działanie skierowane do kogoś znajdującego się w trudnej sytuacji lub mającego jakiś problem, kto bez tej pomocy nie umiałby zmienić sytuacji na lepszą, lub rozwiązać istniejącego problemu.
6. **Reakcja** – to odpowiedź, przeciwdziałanie, sprzeciwienie się.
7. **Cyberprzemoc** - wyzywanie, straszenie, nękanie, ośmieszanie drugiego człowieka przy użyciu Internetu lub telefonu komórkowego.
8. **Netykieta** – zbiór zasad dobrego wychowania w Internecie.

9. **Niebieskie Karty** – system pomocy dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

10. **Statut szkoły** – najważniejszy dokument w szkole, który reguluje wewnętrzne życie placówki.

Rozdział 2.

Polityka ochrony małoletnich – zasady obowiązujące w szkole.

§ 4

Zasady bezpiecznych kontaktów między dziećmi/uczniami.

W naszej szkole nie ma zgody na przemoc! Ani fizyczną, ani psychiczną, ani słowną ani cyberprzemoc!

Każdy z nas rozumie, że różnimy się od siebie.

§ 5

Zachowania **POZYTYWNE dziecka/ucznia wobec rówieśników:**

1. W komunikacji z kolegami/koleżankami zachowuj szacunek, nie przerywaj innym, gdy się wypowiadają.
2. Słuchaj innych, gdy mówią.
3. Pamiętaj, że każdy ma prawo do wyrażania swojego zdania, myśli i przekonań, jeśli nie naruszają one dobra osobistego innych osób.
4. Pamiętaj, że żarty, które nie bawią drugiej osoby, nie są żartami i taką zabawę słowną natychmiast przerywaj.
5. Stosuj słowo „NIE”, jeśli dana forma współdziałania Ci nie odpowiada.

6. Jeśli konflikt pojawi się między Tobą a kolegą/koleżanką, spróbuj go rozwiązać stosując komunikat JA - przykład 5 kroków:

- 1) Wycisz się, uspokój, zatrzymaj niepotrzebną kłótnię, zanim stracisz nad sobą kontrolę, a konflikt się tylko pogorszy.
- 2) Powiedz co według Ciebie jest problemem, co jest przyczyną nieporozumienia, czego oczekujesz (komunikaty JA).

- 3) Słuchaj co mówi druga osoba, jakie są jej odczucia, czego ona oczekuje i podsumuj, to co usłyszałeś/usłyszałaś.
- 4) Upewnij się, że Twój rozmówca powiedział wszystko odnośnie swoich odczuć.
- 5) Wymyślcie rozwiązanie, które będzie odpowiadało Wam obojgu.

Jeśli nie uda się Nam rozwiązać konfliktu, pamiętajmy, że zawsze możemy zwrócić się o pomoc do WYCHOWAWCY.

7. Szanuj przestrzeń intymną swoich kolegów i koleżanek.
8. Jeśli chcesz pożyczyć jakąś rzecz od kolegi/koleżanki, zapytaj.
9. Szanuj **prawo innych do prywatności**, nie przeglądaj rzeczy, telefonu, tabletu, komputera innych osób i ich zawartości.
10. Unikaj wchodzenia w sytuacje, które mogą mieć dla Ciebie i innych negatywne konsekwencje.

§ 6

Zachowania NEGATYWNE dziecka/ucznia wobec rówieśników:

1. Nie wolno Ci krzyczeć na koleżanki, kolegów, lekceważyć, obrażać, wyśmiewać, wykluczać z grupy.
2. Nie wolno Ci używać języka nienawiści ani tzw. hejtu.
3. Nie wolno Ci bić, szturchać, popychać ani w inny sposób naruszać nietykalność fizyczną koleżanki/kolegi ani używać jakiegokolwiek przemocy fizycznej.
4. Nie wolno Ci nagrywać ani rozpowszechniać wizerunku kolegi/koleżanki bez ich jego/jej wyraźnej zgody.
5. Nie wolno Ci wyrażać negatywnych, prześmiewczych komentarzy na temat zachowania, pracy, wyglądu kolegów/koleżanek.
6. Nie wolno Ci pożyczać rzeczy innych bez ich zgody.
7. Nie wolno Ci zabierać, ukrywać rzeczy innych osób.
8. Nie wolno Ci spożywać **alkoholu, wyrobów tytoniowych ani nielegalnych substancji**, ani zachęcać do ich spożycia kolegów/koleżanek.
9. Jeżeli będziesz świadkiem jakiegokolwiek z wyżej opisanych zachowań, sytuacji ze strony innych dorosłych lub dzieci, zawsze poinformuj o tym wychowawcę lub postąp zgodnie z procedurą interwencji opisaną w *Polityce*.

§ 7

Zasady bezpiecznych kontaktów między pracownikami szkoły a małoletnimi.

Pracownik szkoły jest **zobowiązany** do utrzymywania właściwej relacji z małoletnimi i każdorazowego przemyślenia, czy ich **reakcja, komunikat bądź działanie** wobec dziecka/ucznia są odpowiednie do sytuacji, bezpieczne, uzasadnione i sprawiedliwe wobec innych dzieci/uczniów.

NAUCZYCIELU, PRACOWNIKU ADMINISTRACJI I OBSŁUGI!

Działaj w sposób otwarty i przejrzysty dla innych, aby zmniejszyć ryzyko błędnego wyjaśnienia Twojego zachowania.

§ 8

Zachowania **POZYTYWNE** nauczyciela/ki/innych dorosłych wobec dzieci:

1. W komunikacji z **dzieckiem** zachowuje cierpliwość i szacunek.
2. Słucha uważnie **małoletniego** i udziela mu odpowiedzi właściwych do **WIEKU I SYTUACJI**.
3. **W komunikacji z małoletnim stara się, aby jego twarz była na poziomie twarzy dziecka.**
4. Zapewnia **małoletnich**, że jeżeli czują się niekomfortowo z jakimś zachowaniem, sytuacją czy słowami mogą o tym mu powiedzieć lub innej, wskazanej osobie (zgodnie z ustalonymi w szkole zasadami) i mogą oczekiwać reakcji/pomocy.
5. Docenia i szanuje wkład **małoletnich** w podejmowanie działań i traktuje równo (*bez względu na ich płeć, orientację seksualną, sprawność/niepełnosprawność, status społeczny, etniczny, kulturowy, religijny i światopogląd*).
6. Nie wyróżnia nikogo, a przynajmniej unika wyróżniania.
7. Szanuje **prawo małoletniego do prywatności**, a jeżeli musi odstąpić od tej zasady wyjaśnia to (*np. aby chronić dziecko, ucznia odstepuje od zasady poufności*).
8. Podejmując decyzje dotyczące **małoletniego** informuje go o tym i stara się brać pod uwagę jego oczekiwania.

9. Unika zbędnego ryzyka w pracy z **małoletnim** – sprawdza czy sprzęt i otoczenie jest bezpieczne.
10. Zawsze jest przygotowany na wyjaśnienie swoich działań wobec małoletnich.
11. Zachowuje szczególną ostrożność wobec dzieci, które doświadczyły nadużycia i krzywdzenia, w tym seksualnego, fizycznego bądź zaniedbania. Takie doświadczenia mogą czasem sprawić, że dziecko będzie dążyć do nawiązania niestosownych bądź niewłaściwych fizycznych kontaktów z dorosłymi. W takich sytuacjach reaguje z wyczuciem, jednak stanowczo i pomaga małoletniemu zrozumieć znaczenie osobistych granic.

§ 9

Zachowania **NEGATYWNE** nauczyciela/ki/innego dorosłego wobec dzieci:

1. Nie wolno mu zawstydząć, upokarzać, lekceważyć i obrażać małoletniego.
2. Nie wolno mu **krzyczeć na małoletniego** w sytuacji innej niż wynikająca z jego bezpieczeństwa lub innych małoletnich.
3. Nie wolno mu bić, szturchać, popychać ani w inny sposób naruszać nietykalności fizycznej małoletniego.
4. Nie wolno mu **nawiązywać z małoletnim jakichkolwiek relacji intymnych lub seksualnych** (seksualne żarty, komentarze, gesty, udostępnianie treści erotycznych lub pornograficznych, bez względu na formę).
5. Wszystkie ryzykowne sytuacje, które obejmują zauroczenie małoletnim przez pracownika lub pracownikiem przez małoletniego, muszą być zgłaszane dyrekcji. Jeśli jesteś ich świadkiem reaguj, ale z zachowaniem godności osób zainteresowanych.
6. Nie wolno mu **utrzymywać wizerunku małoletniego dla potrzeb prywatnych** (*filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie*). Dotyczy to także umożliwienia osobom trzecim utrwalenia wizerunków dzieci, jeśli dyrekcja nie została o tym poinformowana, nie wyraziła na to zgody i nie uzyskała zgód rodziców/opiekunów prawnych. Nie dotyczy to zdjęć dokumentujących dane wydarzenie zgodnie z art. 81 prawa autorskiego.
7. Nie wolno mu **zapraszać małoletnich** do swojego prywatnego domu/mieszkania ani **spotykać się** z nimi poza godzinami pracy. Jeśli zachodzi konieczność spotkania z małoletnimi poza godzinami pracy, musi poinformować o tym dyrekcję, a rodzice i małoletni muszą wyrazić zgodę na taki kontakt.
8. Nie wolno mu **kontaktować się z małoletnimi przez prywatne kanały komunikacji** i media (*prywatny telefon, e-mail, komunikatory, profile w mediach społecznościowych*).

Jeśli zachodzi taka konieczność, właściwą formą komunikacji z małoletnimi i ich rodzicami poza godzinami pracy są kanały służbowe (e-mail, dziennik elektroniczny, telefon służbowy).

9. Nie wolno mu proponować **małoletnim alkoholu, wyrobów tytoniowych ani nielegalnych substancji**, jak również używać ich w ich obecności.
10. Jeżeli będziesz świadkiem jakiegokolwiek z wyżej opisanych zachowań, sytuacji ze strony innych dorosłych lub dzieci, zawsze poinformuj o tym dyrektora lub postąp zgodnie z zasadami działania opisanymi w *Polityce*.
11. Jeżeli dorosły utrzymuje relacje towarzyskie lub rodzinne z rodzicami małoletniego (*jeśli małoletni i rodzice są osobami bliskimi wobec pracownika*) powinien **zachować poufność** wszystkich informacji dotyczących innych dzieci, ich rodziców oraz opiekunów.
12. Nie wolno mu przyjmować **pieniędzy ani prezentów** od małoletnich, ani ich rodziców.
13. Nie wolno mu wchodzić w relacje jakiegokolwiek zależności wobec małoletniego lub jego rodziców. Nie wolno mu zachowywać się w sposób mogący pokazywać innym istnienie takiej zależności i prowadzić do oskarżeń o nierówne traktowanie bądź czerpanie korzyści majątkowych i innych. Nie dotyczy to okazjonalnych prezentów związanych ze świętami w roku szkolnym, np. kwiatów, prezentów składkowych czy drobnych upominków.
14. Nie powinien podejmować innego niż niezbędny kontakt fizyczny z dzieckiem.
15. Istnieją jednak sytuacje, w których fizyczny kontakt z dzieckiem może być stosowny i spełnia zasady bezpiecznego kontaktu: jest odpowiedzią na potrzeby dziecka w danym momencie, uwzględnia WIEK DZIECKA, etap rozwojowy, płeć, kontekst kulturowy i sytuacyjny.
16. **Dorosły kieruje się zawsze swoją zawodową opinią**, słuchając, obserwując i odnotowując reakcję dziecka, pytając je o zgodę na kontakt fizyczny (np. przytulenie, przytrzymanie) i zachowując świadomość, że nawet przy jego dobrych intencjach taki kontakt może być błędnie odebrany przez małoletniego lub inne osoby.

Zatem można w zależności od wieku, sytuacji, innych czynników wykonywać czynności pielęgnacyjne, higieniczne, pomagania dziecku w ubieraniu i rozbieraniu, jedzeniu, myciu i w korzystaniu z toalety, powstrzymanie dziecka od zrobienia sobie lub innym krzywdy.

Kontakt fizyczny z dzieckiem nigdy nie może być niejawnym bądź ukrywany, wiązać się z jakąkolwiek gratyfikacją ani wynikać z relacji władzy.

§ 10

1. Nie wolno mu **ujawniać informacji wrażliwych** dotyczących małoletniego wobec osób nieuprawnionych, w tym wobec innych dzieci. Obejmuje to wizerunek dziecka, informacje o jego/jej sytuacji rodzinnej, ekonomicznej, medycznej, opiekuńczej i prawnej.
2. Nie wolno mu zachowywać się w obecności małoletnich **w sposób niestosowny**. Obejmuje to używanie brzydkich słów, gestów i żartów, czynienie obraźliwych uwag, nawiązywanie w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej oraz wykorzystywanie wobec małoletniego relacji władzy lub przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby).
3. Nigdy nie może dotykać małoletniego w sposób, który może być uznany za nieprzyzwoity lub niestosowny.
4. Nie wolno mu angażować się w takie aktywności jak łaskotanie, udawane walki z małoletnimi czy brutalne zabawy fizyczne.
5. Podczas wyjazdów i wycieczek **niedopuszczalne** jest spanie z małoletnim w jednym łóżku lub w jednym pokoju.
6. Jeżeli będziesz **świadkiem jakiegokolwiek z wyżej opisanych zachowań, sytuacji** ze strony innych dorosłych lub małoletnich, zawsze poinformuj o tym dyrektora lub postąp zgodnie z zasadami działania opisanymi w *Polityce ochrony małoletnich*.

§ 11

Zasady bezpiecznego korzystania z Internetu oraz ochrony przed szkodliwymi treściami i zagrożeniami w sieci.

1. Sieć szkoły umożliwia dostęp do Internetu, zarówno personelowi, jak i uczniom, w czasie zajęć i poza nimi.
2. Sieć jest monitorowana w taki sposób, aby możliwe było znalezienie sprawców szkodliwych działań.
3. Na wszystkich komputerach z dostępem do Internetu na terenie szkoły jest zainstalowane oraz systematycznie aktualizowane oprogramowanie antywirusowe.
4. **Na terenie szkoły dostęp ucznia do Internetu możliwy jest pod nadzorem nauczyciela na zajęciach Edukacji informatycznej /Informatyki.**
5. Uczeń może korzystać z Internetu tylko na komputerze z zainstalowanym programem filtrującym treści.

6. **Uczniowie korzystają z komputera tylko pod opieką nauczyciela.**
7. Korzystanie z multimediiów, Internetu i programów użytkowych służy wyłącznie celom informacyjnym i edukacyjnym.
8. **Uczeń obsługuje sprzęt komputerowy zgodnie z zaleceniami nauczyciela/ zgodnie z obowiązującym regulaminem/ instrukcją korzystania z komputerów.**

§ 12

NETYKIETA:

1. **Chroń siebie i swoje dane online** – nie podawaj innym loginów i haseł, korzystaj z oprogramowania antywirusowego, unikaj klikania w nieznane linki i załączniki w wiadomościach e-mail, zadbaj o ustawienia bezpieczeństwa na portalach społecznościowych, na których jesteś, stosuj trudne do odgadnięcia hasła.
2. **Nie zapominaj, że w Internecie nie ma nic za darmo.** Za to, co pobieramy płacimy w różny sposób: czasem pieniędzmi, a czasem własnymi danymi, zgodą na oglądanie reklam lub też nieświadomym ściąganiem szkodliwego oprogramowania, które może przejąć kontrolę nad naszym urządzeniem.
3. **Pamiętaj, że Internet nie zapomina.** Z rozważą zamieszczaj zdjęcia (własne i innych) na portalach społecznościowych, bądź też rozważna/y, gdy w inny sposób udostępniasz je znajomym. Zanim wyślesz komuś zdjęcie, na którym nie jesteś całkowicie ubrany/a lub, które w inny sposób może cię kompromitować, zastanów się, czy jesteś pewny/a, że nie utracisz nad nim kontroli. Gdy udostępniasz cudze zdjęcia – pytaj o zgodę!
4. **Poznając nowych znajomych online, bądź nieufny/a.** Pamiętaj, że osoba po drugiej stronie nie musi być tym, za kogo się podaje. Nawet jeśli widzisz ją na wideo czacie – nie wiesz, czy wszystko, co ci mówi jest prawdą.
5. **Nigdy nie wyśmiewaj, nie poniżaj, nie zastraszaj nikogo online!** A jeśli dzieje się tak w gronie twoich znajomych – masz obowiązek powiedzieć o tym dorosłemu, któremu ufasz!
6. **Jeśli w sieci spotka Cię jakaś przykrość lub ktoś będzie na Tobie wymuszał zachowania,** na które nie masz ochoty, domagał się pieniędzy itp. musisz poprosić o pomoc kogoś dorosłego – rodziców, psychologa w szkole. Możesz też zadzwonić na anonimowy **Telefon Zaufania dla Dzieci i Młodzieży** pod numer: **116 111**. Tam na pewno znajdziesz pomoc.
7. **Jeśli trafisz w Internecie na treści, które uznasz za podejrzane** – informuj o tym natychmiast zaufanego dorosłego. Unikaj stron z treściami, budzącymi u ciebie silne emocje. Pamiętaj, że zawsze może poinformować administratora strony, że takie treści znajdują się na tej stronie. Możesz to zrobić wykorzystując dane kontaktowe, a w wielu serwisach znajduje się przycisk zgłoszenia nadużycia, nieadekwatnych treści, treści przemocowych.

8. **Nie ściągać prac domowych z Internetu.** To jest plagiat, a więc kradzież, czyli przestępstwo, a do tego zachowanie nieuczciwe. Podobnie – nie ściągać filmów, muzyki itp. z nielegalnych źródeł. To jest ściągane prawem przestępstwo, a robiąc tak stajesz się złodziejem!
9. **Wykorzystując w swoich pracach domowych, referatach, prezentacjach** itp. materiały znalezione w Internecie, zawsze podaj imię i nazwisko cytowanego autora oraz link do miejsca, z którego te materiały pobrałeś.
10. **Staraj się mieć dużo innych aktywności, poza obecnością online.** Uprawiaj sport, czytaj książki, spotykaj się w wolnym czasie z przyjaciółmi, opiekuj się zwierzętami. Unikniesz w ten sposób zagrożenia uzależnieniem od sieci.

§ 13

Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do Internetu.

1. **Uczeń ma prawo korzystać na terenie szkoły z telefonu komórkowego oraz innych urządzeń elektronicznych zgodnie z ustalonymi w szkole zasadami.**
2. Przez pojęcie „telefon komórkowy” rozumie się także smartfon, urządzenie typu smartwatch, itp.
3. Uczniowie przynoszą do szkoły telefony komórkowe oraz inny sprzęt elektroniczny na własną odpowiedzialność, za zgodą rodziców.
4. Szkoła nie ponosi odpowiedzialności za zaginięcie lub zniszczenie czy kradzież sprzętu przynieszonego przez uczniów.
5. Uczniowie **nie mogą** korzystać w celach prywatnych z telefonu komórkowego oraz innych urządzeń elektronicznych z dostępem do Internetu podczas zajęć edukacyjnych, opiekuńczych, treningów, uroczystości, a także zajęć pozalekcyjnych organizowanych na terenie szkoły.
6. Uczeń ma obowiązek wyłączyć lub wyciszyć telefon (bez wibracji) i schować go w torbie/plecaku przed rozpoczęciem zajęć edukacyjnych.
7. Na terenie szkoły **obowiązuje zakaz korzystania z Internetu** za pośrednictwem telefonu komórkowego. Zakaz nie dotyczy sytuacji edukacyjnych, które wynikają z organizacji oraz przebiegu zajęć lekcyjnych prowadzonych przez nauczyciela.
8. Telefony i inne urządzenia elektroniczne (np. tablety) można wykorzystywać podczas zajęć lekcyjnych w celach dydaktycznych pod opieką oraz za zgodą nauczyciela prowadzącego zajęcia.

Uczeń może korzystać z telefonu, a także innych urządzeń elektronicznych w celu wyszukania informacji niezbędnych do realizacji zadań podczas zajęć, po uzyskaniu zgody nauczyciela prowadzącego dane zajęcia lub na jego polecenie.

9. Jeśli uczeń czeka na ważną informację (połączenie, SMS, etc.) ma obowiązek poinformować o tym fakcie nauczyciela przed lekcją, poprosić o pozwolenie na skorzystanie z telefonu i ustalić sposób odebrania tej wiadomości. Dotyczy to także sytuacji, gdy wystąpiła pilna potrzeba skontaktowania się, np. z rodzicami lub w innej ważnej sprawie.
10. Na terenie szkoły zakazuje się uczniom filmowania, fotografowania oraz utrwalania dźwięku na jakichkolwiek nośnikach cyfrowych.
11. W szczególnych przypadkach nagrywanie zajęć edukacyjnych oraz utrwalanie ich w jakikolwiek sposób możliwe jest wyłącznie po uzyskaniu zgody dyrektora szkoły lub nauczyciela prowadzącego zajęcia edukacyjne.
12. Nagrywanie dźwięku i obrazu za pomocą telefonu, lub innych urządzeń jest możliwe jedynie za zgodą osoby nagrywanej lub fotografowanej. Niedopuszczalne jest nagrywanie lub fotografowanie sytuacji niezgodnych z powszechnie przyjętymi normami etycznymi i społecznymi oraz przysyłanie treści obrażających inne osoby.
- 13. Każdorazowo decyzję o zabranii na wycieczkę telefonów komórkowych i/lub innych urządzeń elektronicznych podejmuje kierownik/opiekun wycieczki.**
14. Jeśli istnieje możliwość zabrania telefonu i/lub innego urządzenia elektronicznego na wycieczkę, wyjście edukacyjne uczeń ma prawo korzystania z tych urządzeń wyłącznie w zakresie niewpływającym na organizację i przebieg tego przedsięwzięcia.
15. Podczas wyjść zorganizowanych przez szkołę (teatr, kino, muzeum, filharmonia, zwiedzanie z przewodnikiem, lekcja w terenie, konkursy, zawody sportowe itp.) uczeń jest zobowiązany do wyłączenia/wyciszenia telefonu (bez wibracji) i schowania go.

§ 14

Zasady ochrony wizerunku i danych osobowych dziecka/ucznia.

1. Szkoła uznając prawo dziecka do prywatności, zapewnia ochronę wizerunku dziecka, zgodnie z obowiązującym prawem.
2. Upublicznianie wizerunku dziecka do 16 lat, utrwalonego w jakiegokolwiek formie (fotografia, nagranie audio-wideo) **wymaga wyrażenia zgody osoby sprawującej władzę rodzicielską lub opiekę nad dzieckiem.**

3. Zabrania się umieszczania informacji pozwalających ustalić tożsamość osób ujętych na zdjęciu lub innej formie publikacji.
4. Ochrona wizerunku małoletnich utrwalanych przez kamery monitoringu odbywa się na zasadach określonych w Regulaminie monitoringu.
5. W szkole opracowano zasady przetwarzania danych osobowych oraz zasady zachowania bezpieczeństwa przetwarzania.
6. Dyrektor szkoły wdrożył odpowiednie środki techniczne i organizacyjne w celu zapewnienia bezpieczeństwa przetwarzania danych osobowych.
7. Dane osobowe małoletnich udostępniane są wyłącznie podmiotom uprawnionym do ich uzyskania.

Rozdział 3.

Sposoby postępowania w przypadku kiedy dziecko jest krzywdzone /uczeń jest krzywdzony.

§ 15

Co to jest przemoc/krzywdzenie?

Krzywdzenie to jednorazowe albo powtarzające się działanie wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub materialną, naruszające prawa lub dobra osobiste dziecka.

Dotyczy to szczególnie narażenia dziecka na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające jego godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na jego zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy.

Pamiętaj, że krzywdzenie to:

1. bicie
2. kopanie
3. popychanie
4. szarpanie
5. plucie
6. gryzienie
7. podcinanie
8. zamykanie (*w toalecie, w szatni, w przebieralni, w sali*)
9. niszczenie rzeczy
10. przezywanie
11. ośmieszanie
12. wyśmiewanie
13. wyzywanie
14. krzyczenie
15. obrażanie
16. grożenie
17. szantażowanie
18. obmawianie
19. plotkowanie
20. namawianie się przeciwko innej osobie
21. wrogie/obraźliwe gesty
22. wrogie/obraźliwe miny
23. wykluczenie (izolowanie) z grupy, w grze, online
24. manipulowanie relacjami
25. robienie zdjęć, nagrywanie Cię bez Twojej zgody
26. udostępnianie innym nagrań i zdjęć Twojej osoby bez Twojej zgody
27. nakłanianie do pokazywania miejsc intymnych
28. dotykanie miejsc intymnych
29. zachęcanie do dotykania miejsc intymnych innych osób
30. podglądanie, gdy się przebierasz

I takie zachowania w naszej szkole są zabronione!

§ 16

Pamiętaj, że:

- w relacjach z dorosłymi wyżej wymienione zachowania także nie powinny mieć miejsca;
- warto rozmawiać z innymi, o zachowaniach, które Cię niepokoją lub są dla Ciebie niekomfortowe;
- jeśli jakaś zabawa/proponycja Ci się nie podoba, masz prawo powiedzieć „NIE”;

- gdy mówisz „nie”, to znaczy „nie”;
- Twoje ciało należy do Ciebie; intymne części ciała są szczególnie chronione;
- **jeśli potrzebujesz pomocy, to alarmuj inne osoby!**

§ 17

Postępowanie w przypadku gdy doświadczyłeś krzywdzenia ze strony innego ucznia/innych uczniów lub byłeś świadkiem zachowania przemocowego.

1. Jeśli **nie czujesz się bezpiecznie**, powiedz o tym WYCHOWAWCY. Przedstaw mu sytuację, jeśli masz świadków przemocy stosowanej wobec Ciebie, poinformuj o tym nauczyciela. Poproś o reakcję, wsparcie i pomoc. Poinformuj także rodziców o tym, co Cię spotyka.
2. NAUCZYCIEL (WYCHOWAWCA), do którego się zgłosiłeś, podejmie działania, mające na celu wyjaśnienie zaistniałej sytuacji. Działania te może podjąć we współpracy z rodzicami, jeśli wyrażą oni wolę uczestniczenia w postępowaniu wyjaśniającym.

Działania szkoły:

Szkoła, od razu podejmie działania mające na celu powstrzymanie i wyeliminowanie tego zjawiska. Obowiązkiem każdego pracownika szkoły, który zaobserwował fakt przemocy czy agresji lub został o nim poinformowany, jest przerwanie tego zachowania.

3. Po wyjaśnieniu okoliczności i ustaleniu rodzaju zachowań przemocowych wobec Ciebie, wysłuchaniu wyjaśnień ich sprawcy / sprawców przemocy, WYCHOWAWCA razem z PEDAGOGIEM podejmie stosowne działania, zgodne ze Statutem szkoły.

Działania szkoły:

Wobec ucznia przejawiającego zachowania agresywne stosuje się określone konsekwencje przewidziane w Statucie szkoły.

4. Jeśli będziesz potrzebować dodatkowego wsparcia emocjonalnego - poproś o rozmowę z PEDAGOGIEM SZKOLNYM (lub innym nauczycielem, któremu ufasz).

Działania szkoły:

Pedagog szkolny może Ci udzielić pomocy psychologicznej oraz wskazać, jak należy radzić sobie w tego typu sytuacjach. Pomocy tej udzielać Ci może systematycznie, dopóki będzie Ci ona potrzebna.

5. Jeśli sytuacja nie ulegnie zmianie i w dalszym ciągu ktoś będzie Cię krzywdził, ponownie poinformuj o tym WYCHOWAWCĘ oraz swoich rodziców. Wspólnie z wychowawcą i rodzicami możesz też przedstawić sprawę dyrektorowi szkoły, który zastosuje kolejne, przewidziane prawem szkolnym, konsekwencje wobec sprawcy/sprawców przemocy.

Działania szkoły:

W przypadku poważnego naruszenia nietykalności osobistej dyrektor szkoły zgłasza sprawę agresji fizycznej na policję w celu wyciągnięcia konsekwencji prawnych wobec sprawcy.

6. W przypadku kradzieży lub zniszczenia Twojej własności o zaistniałym zdarzeniu możesz opowiedzieć również WYCHOWAWCY.

Działania szkoły:

- 1) *Wychowawca informuje rodziców, pedagoga oraz dyrektora szkoły o zaistniałym zdarzeniu.*
- 2) *Przekazuje tę informację również Twoim rodzicom/opiekunom prawnym.*
- 3) *Wychowawca przeprowadza rozmowę ze świadkami – jeśli tacy są wskazani.*
- 4) *Jeżeli sprawca celowego zniszczenia lub kradzieży Twojej rzeczy został ustalony lub wskazany, szkoła informuje o tym jego rodziców; WYCHOWAWCA I PEDAGOG SZKOLNY podejmują działania wyjaśniające zaistniałą sytuację oraz informują o nich i ich wyniku rodziców sprawcy.*
- 5) *Szkoła stosuje wobec sprawcy czynu środki dyscyplinujące. Zobowiązuje też sprawcę do oddania Ci skradzionej rzeczy lub w uzgodnieniu z jego rodzicami - do ewentualnego pokrycia kosztów skradzionej lub zniszczonej rzeczy.*
- 6) *Jeśli w wyniku postępowania wyjaśniającego nie jest możliwe ustalenie sprawcy kradzieży, szkoła poinformuje Twoich rodziców o kradzieży lub zniszczeniu należącej do Ciebie rzeczy oraz przekaże rodzicom informację o możliwości zgłoszenia tego faktu policji.*

§ 18

Postępowanie w przypadku gdy doświadczyłeś krzywdzenia ze strony dorosłego, również rodzica, opiekuna lub byłeś świadkiem przemocy.

1. Możesz ujawnić WYCHOWAWCY lub innemu pracownikowi szkoły, do którego masz zaufanie, że dzieje Ci się krzywda i poprosić go o pomoc w tej trudnej dla Ciebie sytuacji.
2. Może wystąpić również przypadek, że nauczyciel obserwując Cię, podejrzewa, że jesteś krzywdzony/a, chociaż mu tego nie zgłosiłeś/łaś. W tej sytuacji wychowawca przeprowadza rozmowę z Tobą oraz Twoimi rodzicami/prawnymi opiekunami, w celu potwierdzenia podejrzeń.

Działania szkoły:

Każdy pracownik szkoły ma obowiązek troszczyć się o Twoje dobro i bezpieczeństwo i udzieli Ci pomocy, zgodnie ze swoimi umiejętnościami.

3. Po uzyskaniu informacji od Ciebie WYCHOWAWCA podejmie interwencję w Twojej sprawie: wspólnie z PEDAGOGIEM zbiorą od Ciebie informacje na temat krzywdy, której doświadczyłeś/łaś – ustalą jej formy i okoliczności. Rozmowa z Tobą będzie podstawą do oceny stopnia zagrożenia Twojego bezpieczeństwa.

Pamiętaj!

Możesz opowiadać o tym, co się wydarzyło, swobodnie – opowiedz o zachowaniu sprawcy i swoich odczuciach. Nie musi być zachowana kolejność wydarzeń. Wychowawca i pedagog dadzą Ci czas na wypowiedzenie się i nie będą Cię poprawiać. Żeby uzyskać jak najwięcej informacji, mogą Ci zadać dodatkowe pytania.

Działania szkoły:

W przypadku uzyskania informacji o krzywdzeniu Ciebie lub potwierdzenia się podejrzenia, że jesteś krzywdzony, WYCHOWAWCA zgłasza problem pedagogowi szkolnemu i pielęgniarce (w przypadku zagrożenia Twego zdrowia lub życia).

PEDAGOG SZKOLNY, po dokładnym rozpoznaniu sprawy, dokonuje oceny zdarzeń i zawiadamia o nich dyrektora szkoły.

4. Porozmawiaj też o swojej sytuacji, o tym, co czujesz i przeżywasz z PEDAGOGIEM SZKOLNYM. On udzieli Ci wsparcia w tej trudnej dla Ciebie sytuacji oraz uwzględniając Twoje potrzeby, wspólnie z rodzicami zaplanują działania, które zapewnią Ci ochronę przed dalszym krzywdzeniem.

Działania szkoły:

Wspólnie z Twoimi rodzicami (lub jednym z nich) pedagog wraz z wychowawcą zaplanują konkretne działania zapewniające Ci ochronę.

Szkoła zapewni Ci opiekę i pomoc psychologiczną. Może także skierować Cię na terapię psychologiczną, gdy będziesz potrzebować długotrwałego i profesjonalnego wsparcia psychicznego.

Uwaga!

- Gdyby zaplanowane przez szkołę działania nie były wystarczające do zapewnienia Ci pomocy, której potrzebujesz, pedagog szkolny nawiązuje współpracę z instytucjami pomocowymi, np. dzielnicowym, specjalistą ds. nieletnich, pracownikiem socjalnym.
- W sprawach trudnych lub związanych z popełnieniem przestępstwa, dyrektor powiadamia specjalistę ds. nieletnich oraz sąd rodzinny.
- W sytuacjach bezpośrednio zagrażających Twojemu zdrowiu lub życiu, pedagog lub każdy, inny pracownik szkoły powiadamia policję lub prokuraturę rejonową.

Pamiętaj!

- 1) Każde zachowanie o charakterze przemocowym, również seksualnym, wobec osoby małoletniej jest przestępstwem. Szkoła ma obowiązek zgłosić sprawę wykorzystywania seksualnego osoby małoletniej na policję.

- 2) Sposób postępowania w sytuacji krzywdzenia małoletnich określa procedura „**Niebieskie Karty**” – polega ona na podejmowaniu interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą i odbywa się wg ustalonych zasad prawnych.
- 3) Do wszczęcia procedury „Niebieskie karty” **nie jest** konieczna pewność występowania przemocy, wystarczy jej uzasadnione podejrzenie.

§ 19

Postępowanie w przypadku gdy doświadczyłeś/łaś cyberprzemocy.

1. Postaraj się zebrać i zabezpieczyć dowody przemocy w sieci stosowanej wobec Ciebie (*zapisy rozmów w komunikatorach, na portalach społecznościowych, zrzuty ekranowe, zdjęcia, wiadomości e-mail*).
2. Zgłoś ten fakt WYCHOWAWCY.

Działania szkoły:

Nauczyciel wysłucha Cię, przeanalizuje dowody, które dostarczysz. Jeśli będziesz miał/ła kłopot z zabezpieczeniem dowodów w sieci, nauczyciel poprosi o pomoc specjalistę.

3. Jeśli masz świadków doświadczanej przez Ciebie cyberprzemocy, powiedz o nich nauczycielowi. Identyfikacja sprawcy często jest możliwa dzięki zebranym materiałom – wynikom rozmów z osobą zgłaszającą, z ofiarą cyberprzemocy, analizie zebranych dowodów z sieci.
4. Wychowawca wspólnie z Tobą oceni, czy zdarzenie jest **cyberprzemocą**, czy jest np. niezbyt udanym żartem.

Działania szkoły:

Po dokonaniu analizy dowodów i ustaleniu okoliczności cyberprzemocy wychowawca podejmie działania mające na celu ustalenie sprawcy cyberprzemocy.

Wobec sprawcy cyberprzemocy będą zastosowane określone środki dyscyplinujące.

5. Wychowawca może też o zaistniałym zdarzeniu cyberprzemocy poinformować Twoich rodziców/opiekunów prawnych lub nawet policję – decyzję w tej sprawie podejmie wspólnie z Tobą, rodzicami/opiekunami prawnymi i dyrektorem szkoły.

Działania szkoły:

Wystąpienie cyberprzemocy nie jest jednoznaczne z koniecznością zaangażowania policji i sądu rodzinnego. Szkoła powinna powiadomić odpowiednie służby, gdy wykorzysta wszystkie dostępne jej środki wychowawcze, a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów (np. nie ma zmian postawy ucznia – sprawcy cyberprzemocy).

6. **W przypadkach niebezpiecznych kontaktów inicjowanych w Internecie** od chwili przekazania przez Ciebie i rodziców/opiekunów prawnych dowodów SZKOLE, to ONA we współpracy z rodzicami zgłasza sprawę policji w celu ustalenia sprawcy. I to policja prowadzi dalsze dochodzenie w Twojej sprawie. W przypadkach naruszenia prawa – szczególnie w przypadku uwiedzenia dziecka do lat 15, szkoła ma obowiązek powiadomienia policji lub sądu rodzinnego.

Uwaga!

Nie podejmuj samodzielnych działań w celu dotarcia do sprawcy – to zadanie policji. Nie próbuj bezpośrednio kontaktować się ze sprawcą.

Działania szkoły:

- 1) *Szkoła i rodzice bezzwłocznie zawiadomią policję o wystąpieniu zdarzenia. Przekażą policji dowody oraz wszelkie uzyskane informacje o sprawcy.*
- 2) *Szkoła wszelkie działania pomocowe wobec Ciebie, stosownie do twoich potrzeb uzgodni z Twoimi rodzicami/opiekunami prawnymi.*
- 3) *Szkoła obejmie Cię opieką psychologiczną i pedagogiczną. Jeśli będziesz potrzebował/ła dalszej pomocy, w uzgodnieniu z rodzicami, szkoła może Cię skierować na terapię do placówki specjalistycznej opieki psychologicznej.*

Pamiętaj!

- 1) Nie jesteś winien/winna zaistniałej sytuacji i nikt nie ma prawa zachowywać się wobec Ciebie w ten sposób;
- 2) Pomoc, którą otrzymasz ze strony grona pedagogicznego, **nie kończy się** w momencie zakończenia procedur ustalenia sprawcy i zastosowania wobec niego środków dyscyplinujących. Nauczyciele będą w sposób szczególny czuwać nad Twoim bezpieczeństwem i zwracać uwagę, czy nie są podejmowane wobec Ciebie dalsze działania przemocowe. Będą Ci również pomagać w radzeniu sobie z tą trudną dla Ciebie sytuacją.

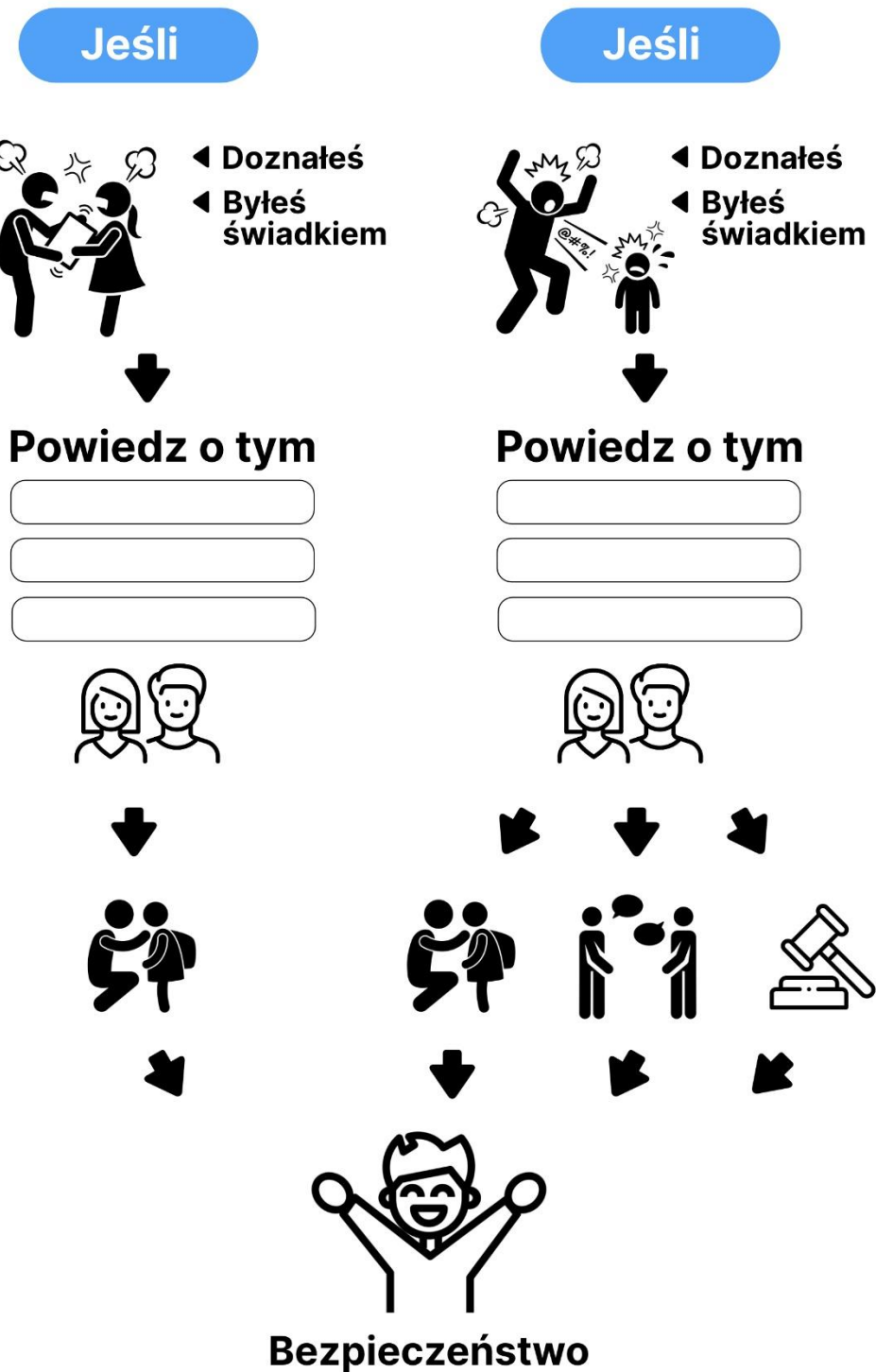
§ 20

Plansze z rysunkami dla najmłodszych

 NIEDOZWOLONE JEST

 Bicie	 Kopanie	 Popychanie
 Szarpanie	 Plucie	 Krzyczenie na drugą osobę
 Wyśmiewanie	 Wykluczanie	 Gryzienie

www.eckbialystok.com.pl

Wykaz numerów telefonów, pod którymi znajdziesz pomoc

800 120 002 - Ogólnopolskie Pogotowie Przemocy w Rodzinie "Niebieska Linia"

116 111 - Telefon Zaufania dla dzieci i młodzieży

22 668 70 00 - poradnia telefoniczna dla wszystkich osób pokrzywdzonych przestępstwem

112 - przekazanie zgłoszenia alarmowego w sytuacji zagrożenia

niebieskalinia@niebieskalinia.info

Rozdział 4.

Organizacja procesu ochrony małoletnich w szkole.

§ 21

1. Zasady ochrony małoletnich przed krzywdzeniem obowiązują wszystkich pracowników szkoły.

2. DYREKTOR szkoły jest osobą, która:

- 1) odpowiada za bezpieczeństwo dzieci/uczniów w szkole;
- 2) odpowiada za realizację i właściwe wypełnianie zasad ochrony małoletnich;
- 3) odpowiada za składanie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego i zawiadamianie sądu;
- 4) kontroluje listę zgłoszonych zdarzeń związanych z krzywdzeniem dzieci,
- 5) reaguje na sygnały naruszenia zasad ustalonych w szkole;
- 6) proponuje zmiany w zakresie ochrony dzieci;
- 7) wspomaga pokrzywdzonych i nadzoruje ich Plan wsparcia.

3. Wiadomość o krzywdzeniu dziecka/ucznia przekazuje WICEDYREKTOROWI lub PEDAGOGOWI **każdy pracownik** (wychowawca, nauczyciel, pracownik administracji i obsługi), **który jako pierwszy uzyskał taką informację.**

4. Zgłoszenia zdarzeń i przypadków krzywdzenia w szkole przyjmują:

1) WICEDYREKTOR szkoły Pan Przemysław Kabat

Gabinet wicedyrektora znajduje się na parterze w głównym budynku szkoły, ul. Mała Poznańska 1.

2) PEDAGOG – Pani Julia Krug

Gabinet pedagoga znajduje się na I piętrze w głównym budynku szkoły, ul. Mała Poznańska 1.

5. Osobami odpowiedzialnymi za sieć internetową w szkole są:

- 1) w budynku przy ul. W. Poznańskiej 36 – Pani Małgorzata Nowak
- 2) w budynku przy ul. M. Poznańskiej 1 – Pan Hubert Kuszak

6. Cały dokument *Polityka ochrony małoletnich przed krzywdzeniem* znajdziecie na stronie internetowej naszej szkoły www.sp2rogozno.pl, w sekretariacie oraz u Pani pedagog.

7. Naważniejsze informacje umieszczono na tablicy informacyjnej SAMORZĄDU UCZNIOWSKIEGO (tablica na I piętrze w budynku szkoły przy ul. M.Poznańskiej 1) oraz obok gabinetu PSYCHOLOGA w budynku szkoły przy ul. W. Poznańskiej 36.

Rozdział 5.

Materiały pomocnicze

§ 22

Prawa dziecka

1. W Polsce najważniejszymi aktami prawnymi gwarantującymi prawa dziecka są: Konstytucja RP, **Konwencja o prawach dziecka** i Ustawa o Rzeczniku Praw Dziecka.
2. Źródłem praw dziecka jest godność człowieka, zwana również człowieczeństwem. W Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej zapisana jest ona w art. 30:

„Przyrodzona i niezbywalna godność człowieka stanowi źródło wolności i praw człowieka i obywatela. Jest ona nienaruszalna, a jej poszanowanie i ochrona jest obowiązkiem władz publicznych”.

3. **Dzieci na całym świecie, podobnie jak dorośli, mają zapewnione swoje prawa, czyli obowiązujące reguły postępowania, które mają Was chronić przed wszelką krzywdą.**

Warto żebyście zapamiętali, że:

- 1) Prawa dziecka dotyczą każdego dziecka, czyli osoby poniżej 18. roku życia.
- 2) Nie musicie nic zrobić, aby otrzymać prawa.
- 3) Prawa dziecka macie zawsze i nikt nie może wam ich odebrać.
- 4) Wszystkie prawa dziecka są równie ważne. Nie ma praw mniej lub bardziej ważnych od innych.
- 5) Prawa dziecka dotyczą różnych dziedzin waszego życia.
- 6) Za ochronę Waszych praw odpowiada państwo.

§ 23

Najważniejsze PRAWA DZIECKA to:

1) ZAKAZ DYSKRYMINACJI

Wszystkie dzieci mają takie same prawa – nie ma gorszych ani lepszych dzieci!

2) PRAWO DO WYPOWIEDZI

Każdy ma prawo mieć swoje zdanie, własne myśli i poglądy. Dziecko może wypowiadać się w swoich sprawach przed sądem lub w innych instytucjach.

3) PRAWO DO INFORMACJI

Dziecko ma prawo do wypowiedzi. Możemy szukać informacji, wypowiadać się w dowolny sposób (np. mówiąc, pisząc, tworząc przedstawienia teatralne, rysując). Należy jednak pamiętać, aby korzystając z prawa do wypowiedzi, nikogo nie obrazić.

4) PRAWO DO PRYWATNOŚCI

Nikt nie ma prawa poniżać i ośmieszać dziecka ani wtrącać się do jego osobistych spraw, czytać listów, maili, esemesów czy pamiętników – chyba że w uzasadnionych sytuacjach sąd zadecyduje inaczej.

5) DOSTĘP DO RÓŻNYCH MEDIÓW

Dziecko ma prawo do korzystania z książek, gazet, internetu – choć rodzice czy opiekunowie powinni czuwać nad tym, z czego i jak długo korzysta.

6) OCHRONA PRZED PRZEMOCĄ

Nikt, nawet mama czy tata nie mają prawa bić dziecka lub dręczyć go w inny sposób! Rodzicom i opiekunom nie wolno zaniedbywać dziecka. Zadaniem dorosłych jest chronić dziecko przed przemocą.

7) PRAWO DO OPIEKI MEDYCZNEJ

Kiedy dziecko zachoruje zawsze ma prawo do leczenia.

8) PRAWO DO POMOCY SPOŁECZNEJ

Jeśli rodzina dziecka jest w trudnej sytuacji finansowej, państwo powinno dziecku pomóc.

9) PRAWO DO NAUKI

Dzieci mają prawo do nauki. Dzięki temu prawu mogą uczyć się za darmo. Obowiązkiem państwa jest dopilnować, żebyśmy mogli się uczyć.

10) PRAWO DO ROZWIJANIA ZDOLNOŚCI

Dziecko ma prawo do rozwijania swoich zainteresowań lub zdolności, ma także prawo do różnego rodzaju pomocy i wsparcia ze strony dorosłych.

11) PRAWO DO WYPOCZYNKU

Każde dziecko ma prawo do wypoczynku i czasu wolnego.

12) PRAWO DO OCHRONY PRZED WYKORZYSTYWANIEM DO PRACY

Dziecka nie można zmuszać do pracy zarobkowej, szczególnie do wykonywania zajęć niebezpiecznych lub utrudniających naukę i rozwój.

13) PRAWO DO OCHRONY PRZED NARKOTYKAMI

Państwo ma obowiązek wszelkimi prawnymi sposobami chronić dzieci przed narkotykowym uzależnieniem.

14) OCHRONA PRZED WYZYSKIEM SEKSUALNYM

Nikt nie może wykorzystywać seksualnie dzieci!

15) OCHRONA PODCZAS WOJEN

Dzieci poniżej 15. roku życia nie mogą brać udziału w wojnach.

16) PRAWA DZIECI PODEJRZANYCH O POPEŁNIENIE PRZESTĘPSTWA

Jeśli dziecko jest podejrzane o jakieś przestępstwo, to ma prawo do odpowiedniej pomocy w sądzie, do wypowiedzi w swojej sprawie i przedstawienia swojej wersji zdarzeń.

§24

1. Gdy znacie swoje prawa, możecie łatwiej obronić się przed przemocą, krzywdzeniem, dyskryminacją, której doświadczacie ze strony rówieśników i dorosłych.
2. Prawa kojarzyć się mogą ze swobodą decydowania o wszystkim, co Was dotyczy.
Jednak prawa mają też swoje ograniczenia, które wynikają z faktu, że:
  - inni też mają takie same prawa i realizując swoje prawa, nie możecie naruszać praw innych osób;
  - poza przyznanymi Wam prawami macie nałożone przez rodziców i szkołę (czyli państwo) pewne **obowiązki**, które powinniście wypełniać;
  - wasze prawa wiążą się więc równocześnie z pewnymi ograniczeniami i obowiązkami, które zostały na Was nałożone.

§ 25

Wykaz numerów telefonów, pod którymi dziecko/uczeń znajdzie wsparcie.

1. 116 111 – dostępny 24h/7 dni – Telefon Zaufania dla dzieci i młodzieży
2. 800 120 002 – dostępny 24h/7 dni – Ogólnopolskie Pogotowie Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”
3. 22 668 70 00 – poradnia telefoniczna dla wszystkich osób pokrzywdzonych przestępstwem 7 dni w tygodniu w godz. 12:00 – 18:00
4. 112 - umożliwia w sytuacji zagrożenia życia, zdrowia, mienia, środowiska, bezpieczeństwa i porządku publicznego przekazanie zgłoszenia alarmowego
5. niebieskalinia@niebieskalinia.info